

Силабус навчальної дисципліни

«ЕКСПЕРТИЗА ПРЕДМЕТІВ І АТРИБУТІВ ФАЛЕРИСТИКИ»

Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	<u>вибіркова</u>
Курс Семестр	IV курс 8 семестр
Семестровий контроль	Залік – 8 семестр
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	Загальна кількість годин – 105 годин Кредитів ЄКТС – 3,5 Аудиторні години 24 год. (лекційні – 12 год., практичні – 12 год.) Самостійна робота студентів 81 год.
Мова викладання	Українська Частково: англійська (роз'яснення англійської термінології), російська, польська та латина (перекладання написів та девізів на нагородах)
Що буде вивчатися (предмет навчання,)	<p>Мистецтвознавча експертиза культурних цінностей вміщує низку заходів, спрямованих на отримання здебільшого відповідей на такі питання: чи є аналізований предмет автентичним зразком давньої культури або техніки; чи відноситься до сучасних виробів, створених для імітації старовини чи обману колекціонерів, і навіть музеїв, тобто є підробкою. Попит на визначення автентичності предметів антикваріату є значним. Водночас мистецтвознавча експертиза предметів фалеристики є важливим складником у системі культурних індустрій.</p> <p>Предметом навчання є, зокрема, історія нагородної системи України, впровадження перших нагород, основні принципи відмінності автентичних зразків нагород від антикварних підробок, визначення комплектності нагород (відповідність орденського знаку, колодки, стрічки та документів автентичному комплекту знаку), опрацювання різних джерел в дослідженні предметів фалеристики (фото військовослужбовців, статути орденів, основи правил носіння нагород, поняття та терміни).</p>

<p>Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета, завдання)</p>	<p>Об'єктами вивчення є технічні та стилістичні особливості предметів фалеристики, перш за все, державних нагород, нагородних медалей, відзнак та патріотичних біджів, документів до нагород і медалей.</p> <p>Мета дисципліни – сформулювати у здобувачів знання, уміння та навички проводити успішну мистецтвознавчу експертизу предметів фалеристики, встановлювати автентичність державних орденів, нагородних медалей, відзнак та патріотичних біджів тощо.</p> <p>Завдання: ознайомити з основними етапами виконання експертизи предметів фалеристики, навчити застосовувати набуті знання у практичній діяльності.</p>
<p>Пререквізити (попередні компетентності, необхідні для вивчення дисципліни)</p>	<p>Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знання основних етапів історії України, процесів державотворення та найважливіших політичних, військових та економічних подій від античного періоду до сучасності; – знання щодо особливостей обробки металів, виготовлення тканини, нанесення емалей та інкрустації камінням тощо; – знання щодо особливостей застосування експертом мистецтвознавцем виміральної техніки та фіксації результатів вимірювання, достовірну інтерпретацію отриманих результатів вимірювання; – знання щодо основ суміжних галузей знань та наук – археології, металознавства та спеціальних галузей історичної науки – геральдики, філателії, сфрагістики тощо; <p>Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна спирається на отримані знання з курсів: «Основи іконографії», «Сфрагістика», «Експертиза предметів і атрибутів: нумізматики і боністики», «Археологія України», взаємодіє з курсом «Експертиза творів декоративного мистецтва: дерево метал».</p>
<p>Пореквізити (компетентності, отримані після вивчення дисципліни)</p>	<p>У результаті опанування навчальної дисципліни здобувачі повинні набути такі компетентності:</p> <p>Інтегральна:</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.</p> <p>Загальні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – спроможність гнучкого способу мислення, що дає змогу усвідомлювати та вирішувати завдання в галузі фалеристики; – здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в цілісній системі знань про природу та суспільство; – спроможність застосовувати інформаційні та

	<p>комунікаційні технології, сучасне обладнання задля точних фізичних вимірювань, а також інструментів із базового набору мистецтвознавця-експерта, необхідних для проведення наукових досліджень;</p> <ul style="list-style-type: none"> – уміння аргументувати власну позицію, усвідомлювати відповідальність за порушення етичних і законодавчих вимог щодо діяльності в галузі експертизи предметів фалеристики у сферах її застосування; – здатність пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання результатів їхнього аналізу при написанні висновку мистецтвознавчої експертизи предметів фалеристики; – готовність проводити мистецтвознавчу експертизу предметів фалеристики; – здатність працювати в міжнародному середовищі; <p>Спеціальні, фахові:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність визначати мету та завдання проведення експертизи, чітко класифікувати її об'єкт, виявляти ефективні методи отримання необхідних матеріалів для достовірного висновку; – уміння здійснювати науковий опис предметів фалеристики, керуючись особливостями та методами спеціальних галузей історичної науки; – готовність застосовувати вимірювальне обладнання для первинного огляду та дослідження об'єктів експертизи; – здатність аналізувати отримані показники та надавати їхню грамотну інтерпретацію, вдало оперувати отриманими результатами дослідження для написання чітко сформованого, логічно побудованого й аргументованого експертного висновку.
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>Результатом навчання є набуті здобувачем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ґрунтовні знання з історії нагородної системи України, пов'язаних із цим процесом подій політичної та військової історії. 2. Глибокі знання визначеної сфери дослідження у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії. 3. Володіння техніками, прийомами та методиками мистецтвознавчого аналізу та експертизи, атрибуції державних нагород та нагородних медалей, відзнак та бджів 4. Уміння виокремити основні етапи проведення наукового дослідження та експертизи предметів фалеристики, дотримуватись черговості здійснення поетапного дослідження 5. Володіння методами опрацювання літератури з фалеристики, узагальнення та аналізу наукового матеріалу з дотриманням норм академічної доброчесності, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в інших спеціальних галузях історичної науки. 6. Здатність до особистісно-професійного лідерства та успіху. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Здатність до самоосвіти, самоорганізації, рефлексії, самовдосконалення та продовження професійного

<p>Критерії оцінювання (екзаменаційна політика)</p>	<p>розвитку.</p> <p>Використовуються опитування, тестування, перевірка практичних завдань.</p> <p>Система оцінювання охоплює вхідний, поточний, модульний і підсумковий контролю. Результати навчання здобувачів вищої освіти в Академії оцінюють за шкалою Академії, чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), шкалою ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»).</p> <p>Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації, наукової або науково-популярної публікації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у практичному занятті (колоквіумі), а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).</p> <p>У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин, відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» (від 31 жовтня 2018 р., наказ №187-0).</p> <p>Оцінка здійснюється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право отримати підсумкову оцінку за залік за результатами поточного контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають залік.</p> <p>Присутність всіх здобувачів вищої освіти на заліку є обов'язковою.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)</p>	<p>Автентичність орденів та медалей часто визначають у суспільній діяльності, зокрема в музейній, митній, правоохоронній і науковій галузях, що потребує високої кваліфікації та новітнього технічного оснащення. На сучасному етапі дослідники вже обізнані з історією нагородної системи, традицій відзначення особливих досягнень, вивчення типології предметів фалеристики, технологією їхнього виготовлення, що дало змогу здійснювати дослідження складу металу, емалей і тканини в межах мистецтвознавчої експертизи.</p> <p>Отримані знання використовуються в достатньо широкому спектрі видів професійної діяльності, а саме: написанні висновків державних експертиз культурних цінностей, стануть в нагоді історикам, викладачам та студентам закладів вищої освіти, музейним працівникам, експертам мистецтвознавцям, працівникам митних служб, археологам, краєзнавцям та колекціонерам.</p>

<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни: Змістовий розділ – 80 залікових балів (самостійна робота, контрольна робота, практичне завдання), 20 балів можна отримати під час складання диференційованого заліку.</p> <p>Умовою допуску до підсумкової роботи (екзамену) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт, виконання самостійних робіт та участь у практичному занятті (колоквіуму), передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Види занять: Лекції, практичні заняття Методи навчання: Опитування, перевірка презентацій, перевірка практичних завдань.</p>
<p>Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію НАКККІМ</p>	<p>Рекомендовані джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барштейн Ю. Пам'ятні медалі. Київ, 1976. 2. Битинський М. Українські військові відзначення. <i>Вісті комбатанта</i>. Торонто-Нью-Йорк, 1968. Ч. 1–3. 3. Відзнаки Української РСР: Довідник. Київ, 1971. 4. Государственные награды Союза ССР. Киев, 1987. 5. Дмитрієнко М., Іщенко Я. Фалеристика. В кн.: Войцехівська І. та ін. Спеціальні історичні дисципліни: довідник. Київ, 2008. 6. Єрисов О. Бойові нагороди: від Київської Русі до Великої Вітчизняної. Наука і суспільство. 1982. № 7. 7. Карпов В.В. Становлення та розвиток військової символіки України 1991–2012 рр. Київ: НАКККІМ, 2014. 8. Карпов В.В., Табачник Д.В. Військова символіка держави. Київ: 9. Нагороди України: Історія, факти, документи, Т. 1–3. Київ, 1996. 10. Ордени і медалі Союзу РСР. Київ, 1982. 11. Рудиченко А., Тинченко Я. Награды и знаки национальных армий и правительств: Украина. Белоруссия. Литва. Киев, 2011. 12. Семотюк Я. Українські військові відзнаки: ордени, хрести, медалі та нашивки. Київ-Торонто, 1991. 13. Табачник Д. та ін. Українська фалеристика: з історії нагородної спадщини. Кн. 1. Київ, 2004. 14. Фалеристика. <i>Специальные исторические дисциплины</i>. Киев, 1992. <p>Додаткові: http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/3084</p>
<p>Локація та матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>В процесі навчання застосовуються вимірювальні пристрої – штангенциркулі, зубцеміри, лінійки; оптичні прилади – мікроскоп, оптичні лупи; захисні бавовняні рукавички; ювієрні та ручні електронні ваги;</p>
<p>Кафедра</p>	<p>Мистецтвознавчої експертизи мени Казимира Малевича</p>
<p>Інститут</p>	<p>Практичної культурології та арт-менеджменту</p>
<p>Інформація про науково-</p>	<p>Бойко-Гагарін Андрій Сергійович – доктор історичних</p>

<p>педагогічного працівника (з фото)</p> 	<p>наук (2021 р.), старший викладач кафедри мистецтвознавчої експертизи ім. Казимира Малевича, автор більш ніж 200 наукових публікацій у галузі фалеристики, нумізматики та музеєзнавства, в тому числі: 3 одноосібні монографії; 5 статей у виданнях, включених до міжнародних науково-метричних баз Scopus та Web of Science; в галузі інклюзії отримано патент на корисну модель – Нумізматичну тактильну модель монети, зареєстрований в УкрДержПатент № UA 123579 U; зареєстровано 26.02.2018 р.</p> <p>З 2015 року – провідний науковий співробітник сектору нумізматики, фалеристики, медальєрики і боністики в Національному музеї історії України. За сумісництвом працював у Центрі дослідження проблем нумізматики та історії грошового обігу при Університеті Григорія Сковороди в Переяславі, займаючись науковими проектами.</p> <p>З 2020 року займає посаду старшого зберігача фондів відділу «Музей грошей» управління зв'язків з громадськістю та фінансової обізнаності департаменту комунікацій Національного банку України.</p> <p>Займає активну громадську позицію – приймав участь у роботі Комітету Міжнародної Премії ім. Івана Франка 2021 року та двічі протягом 2020-2021 років прийняв участь в роботі Експертної ради з відбору книжкової продукції, що пропонується для поповнення бібліотечних фондів від Українському інституту книги.</p> <p>У 2021 році у складі команди фахівців з нумізматики був задіяний в міжнародному нумізматичному проекті «Flame. Framing the Late Antique and early Medieval economy» за ініціативи Принстонського університету (США) та Канадського інституту українських студій (м. Едмонтон, Канада)</p>
<p>Оригінальність навчальної дисципліни (при наявності). Політика академічної доброчесності</p>	<p>Навчальна дисципліна «Експертиза предметів і атрибутів фалеристика» є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують мистецтвознавчий профіль фахівця-експерта в області спеціальних галузей історичної науки й визначають необхідні навички для здійснення аналізу нагород та орденських знаків, історичних бджів та відзнак тощо.</p> <p>Опановуючи навчальну дисципліну студент повинен дотримуватися академічної доброчесності, визначеної в НАКККіМ.</p>
<p>Лінк на дисципліну</p>	<p>Програма розміщена на сторінці кафедри мистецтвознавчої експертизи https://nakkkim.edu.ua/instituti/instituti-institut-praktichnoji-kulturologiji-ta-art-menedzhmentu/kafedra-mistetstvoznachhoji-ekspertizi</p>